

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی

عنوان پایان نامه:

بررسی علل گرایش و عوارض مرتبط با سوءمصرف مواد در سالمندان مراجعه کننده به

مراکز ترک اعتیاد شهر قزوین ۱۳۹۶

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر فاطمه محمدی

استاد مشاور:

سرکار خانم دکتر سیده آمنه مطلبی

دانشجو:

فاطمه کاظمی

تابستان ۱۳۹۷

زمینه و هدف: یکی از گروه‌هایی که بیش از پیش مستعد ابتلا به سوء مصرف مواد هستند، سالمندان می‌باشند. دوران سالمندی با تغییرات متعدد جسمی، روانی و اجتماعی همراه با سالمندی می‌تواند سالمند را در معرض سوء مصرف مواد قرار دهد. هدف از انجام مطالعه حاضر بررسی علل گرایش و عوارض مرتبط با آن در سالمندان مراجعه کننده به مراکز ترک اعتیاد شهر قزوین بود.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی-مقطعی، ۱۲۰ سالمند مبتلا به سوء مصرف مواد مراجعه کننده به مراکز ترک اعتیاد شهر قزوین در سال ۱۳۹۶ و واجد شرایط ورود به مطالعه مورد بررسی قرار گرفتند. روش نمونه گیری به صورت در دسترس بود. ابزار جمع آوری داده ها شامل پرسشنامه جمعیت شناختی، پرسشنامه تمایل به اعتیاد و پرسشنامه عوارض سوء مصرف مواد بودند که از طریق مصاحبه با سالمندان توسط پژوهشگر تکمیل شدند. داده ها با استفاده آمار توصیفی و آزمون های آماری همبستگی اسپیرمن، تی مستقل و آنووا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معنی داری $P < 0.05$ در نظر گرفته شد.

یافته ها: نتایج نشان داد میانگین سنی و سن شروع به مصرف مواد مخدر به ترتیب برابر با $58/83 \pm 8/91$ و $34/44 \pm 13/37$ بود. اکثریت سالمندان مورد مطالعه مرد (۹۴/۱ درصد) و متاهل (۸۵/۱ درصد) بودند. حدود ۷۵/۸ درصد از سالمندان، ماده مخدر از نوع تریاک مصرف می کردند و بیش از نیمی از آنان (۶۴/۲ درصد) روش ترک دارویی را تجربه کرده بودند. از میان ابعاد علل گرایش مصرف مواد مخدر، ابعاد اجتماعی، محیطی، فردی و فعالیت فیزیکی از اهمیت بیشتری برخوردار بود. نتایج مطالعه حاضر همچنین نشان داد که بیشترین عوارض گزارش شده شامل یبوست (۸۵ درصد)، کاهش میل جنسی (۵۳/۳ درصد)، خواب آلودگی (۶۱/۷ درصد)، و بی اشتها (۶۸/۳ درصد) بود.

نتیجه گیری: مطالعه حاضر نشان داد که حیطه های فردی، اجتماعی و محیطی به طور معنی داری در ابتلاء سالمندان به سوء مصرف مواد مخدر نقش اساسی دارند. از میان این سه حیطه نقش عوامل محیطی پر رنگ تر بود. این نشان می دهد که محیط بسیار تاثیر گذار می باشد و چه بسا فعال کننده عوامل دیگر است. می توان با برنامه ریزی درست عوامل محیطی اعتیاد در سالمندان را متوقف نمود و جایگزینی سالم به این جامعه ارائه داد.

واژه های کلیدی: سالمندی، سوء مصرف مواد، عوارض، مراکز ترک اعتیاد

Qazvin University of Medical Sciences

School of Nursing & Midwifery

Thesis for the Degree of Master of Sciences in Gyencology Nursing

Title

**Assessment the reasons of tendency to substance abuse and its
concequences in the elderly referred to addiction treatment centers**

Supervisor:

Dr. Fatemeh Mohammadi

Advisor:

Dr. Ameneh Motalebi

Student:

Fatemeh Kazemi

August 2017

The predisposing factors for drug abuse and its related complications among elderly people referring to Addiction Treatment Centers in Qazvin

Abstract

Objective:

Substance abuse in the elderly continues to be a growing problem. Therefore, the present study was aimed to determine the causes of substance abuse and its related complications in this vulnerable group

Methodology:

In this descriptive cross-sectional study, 120 addicted elderly people referred to addiction treatment centers of Qazvin in 2017 who were recruited by convenience sampling were included in the study. The demographic questionnaire, drug abuse tendency questionnaire and checklist of complications of drug abuse were applied for data collection. Collected data were analyzed using SPSS 22 by descriptive statistics.

Results:

The mean age and onset age of drug use were 58.83 ± 8.91 and 34.44 ± 13.37 years, respectively. The majority of the elderly were male (94.1%) and married (85.1%). Opium was the most common reported abused drug (75.8%), and more than half of them (64.2%) experienced drug discontinuation. The most important reasons of drug use tendencies were social, environmental, personal and physical inactivity. Furthermore, the respondents reported that constipation (85%), decreased libido (53.3%), drowsiness (61.7%), and anorexia (68.3%) as the most common drug abuse related complications.

Conclusion:

The present study showed that individual, social and environmental domains have a significant role in drug abuse in the elderly. Among these three areas, the role of environmental factors was more intense. This indicates that the environment is very influential and may also trigger other factors. With the right planning, we can stop the environmental factors of the elderly addiction and provide a healthy replacement to the community.

Key words: Elderly, substance abuse, complications, drug abuse centers